

ARAGON |

FDV – Norface projekt

Vodila za izvedbo skupinskih diskusij

Ljubljana, oktober 2016

Naročnik: FDV

Opomba za moderatorja: predstavitev moderatorja in poteka diskusije.

- na splošno** ❖ Se predstavi in predstavi raziskovalno agencijo
- tema** ❖ **Slovenska socialna država oz. dostop in upravičenost do socialnih prejemkov in storitev: Kdo naj dobi kaj in zakaj?**
- ❖ **Glavni cilj: pogovor o skupinah ljudi, ki so (ali pa niso) upravičene do socialnih prejemkov in storitev, ki jih zagotavlja socialna država.**
- ni pravih ali napačnih mnenj** ❖ To ni test in to ni šola!
- ❖ Ni pravih ali napačnih odgovorov. Želimo slišati vaše mnenje!
- ❖ Želimo vam dati priložnost, da poveste svoje mnenje. Želimo izvedeti tudi če česa ne razumete in želimo slišati tudi vaša vprašanja.
- Kako bo potekalo?** ❖ Diskusija bo trajala 2 uri.
- ❖ Diskusijo bomo posneli s kamero (posnetki so zaupne narave zgolj za potrebe projekta)
- o pomembno, da ne govorite eden čez drugega!
- ❖ Vsak izmed vas je prejel svojo številko. Danes so številke pomembne! **Imejte jih ves čas na sebi, ker moramo ves čas vedeti, kdo je kaj povedal!**
- ❖ Številke so pomembne zaradi transkriptov!
- o transkripti so anonimni (ne bomo posredovali vaših imen, naslov ipd.)
- zapisi misli** ❖ Pred seboj imate liste. Ti so za vašo uporabo, da si zapisujete svoje misli in občutke.
- ❖ Ob koncu diskusije vas bomo prosili, da svoje misli, razmišljanja ali komentarje na temo vržete v tole '**škatlo za misli**'.
- o vsi komentarji bodo ostali zaupni.
- predstavitev ostalih** ❖ Predstavi prisotnega raziskovalca (dr. Tatjana Rakar, dr. Maša Filipovič Hrast, dr. Urban Boljka)

Začeli bomo s kratkim vprašanjem. Vsak od vas bo imel 1 minuto časa, da pove ime in odgovori na vprašanje »Na kakšne teme / vprašanja pomislite, ko slišite izraz socialna država«?

- ❖ Kaj za vas pomeni socialna država? Na kaj pomislite? Na katere prejemke in storitve?
- ❖ S kakšnimi vprašanji / izzivi se bo socialna država soočala v prihodnosti?
- ❖ Katere teme bi vi na tem področju radi poudarili / izpostavili?

Opomba za moderatorja: preberi definicijo:

»Socialna politika so prejemki in storitve, ki jih zagotavlja država, da bi zadovoljila potrebe ljudi. Glavna področja so zdravstvene storitve, pokojnine, nadomestila in prejemki za brezposelne in za ljudi z nizkimi dohodki, prejemki za zaposlene, socialna stanovanja, otroško varstvo, pravica do plačanega starševskega dopusta, socialna oskrba starejših in v nekaterih državah izobraževanje. Socialna država je daleč največji porabnik javnega denarja in za prihodnost bo potrebno pretehtati veliko različnih vprašanj.«

Opomba za moderatorja: bodi pozoren, da je omenjeno sledeče (drugače na koncu omeni sam):

Prejemki in storitve, ki se financirajo iz davkov in jih zagotavlja država ...

- ❖ Prejemki: pokojnine, nadomestilo za brezposelnost, denarna socialna pomoč, davčne olajšave, družinski prejemki (otroški dodatek, subvencije vrtca), stanovanjske subvencije.
- ❖ Storitve: zdravstvo, bolnice in zdravstveni domovi, skrb za stare (pomoč na domu, domovi za stare), vrtci oz. predšolsko varstvo, šolstvo, neprofitna stanovanja.

Opomba za moderatorja: ima pred nadaljevanjem kdo še kakšno vprašanje?

V nadaljevanju se bomo pogovarjali o 6ih različnih ljudeh. Najprej vam bom predstavila opis osebe, nato pa bomo pri vsaki osebi predebatirali, do kakšnih socialnih prejemkov in storitev je ta oseba po vašem mnenju upravičena in zakaj.

Vinjeta #1**15 min****Opomba za moderatorja:**

Brezposelna, delovno sposobna oseba dobrega zdravja.

- ❖ Do kakšnih socialnih prejemkov in storitev je upravičena in zakaj?
- ❖ So kakšne razlike glede upravičenosti znotraj te skupine oseb?
- ❖ Bi morale biti določene osebe znotraj te skupine deležne drugačnih prejemkov / storitev? Kdo in zakaj?

Ali kaj vpliva?

- Spol (So kakšne razlike glede na spol? Zakaj?)
- Starost (So kakšne razlike glede na starost? Zakaj?)

- ❖ Kako na upravičenost vpliva podatek, da oseba ni zmožna za delo (npr. invalidnost)? Kako? Kakšna je razlika v (upravičenosti do) prejemkih in storitvah?

- ❖ Kdo naj te ugodnosti zagotovi? Kdo naj jih financira?

Posameznik, družina, država, trg*, delodajalec

***Opomba za moderatorja:** pomen trga: to pomeni, da so prejemki in storitve prepuščeni trgu, gre za plačljive storitve npr. zasebno profitno zdravstvo, privatna zavarovanja, nesubvencionirani zasebni vrtci, šole, univerze, plačljive storitve pomoči na domu, zasebni profitni domovi za stare, ipd.

Vinjeta #2**15 min****Opomba za moderatorja:**

70-letna oseba dobrega zdravja

- ❖ Do kakšnih socialnih prejemkov in storitev je upravičena in zakaj?
- ❖ So kakšne razlike glede upravičenosti znotraj te skupine oseb?

Ali kaj vpliva?

- Spol (So kakšne razlike glede na spol? Zakaj?)
- Starost (So kakšne razlike glede na starost? Zakaj?)

- ❖ Kako na upravičenost vpliva starost?
So kakšne razlike, če govorimo o 75-letniku? Kaj pa o 80-letniku?

- ❖ Kdaj naj bi se ljudje upokojili? Pri kateri starosti?
- ❖ Bi morala država zagotoviti pokojnine ali bi morale biti pokojnine stvar posameznika?
- ❖ Kako naj bi pokojnine financirali?

❖ Kaj pa oskrba starejših (domovi za stare, pomoč na domu)? Pa morda kateri drugi prejemki / storitve?

❖ Kdo naj te prejemke / storitve zagotovi? Kdo naj jih financira?

Posameznik, družina, država, trg*, delodajalec

Vinjeta #3

15 min

Opomba za moderatorja:

Družina s povprečnimi dohodki, z otroci mlajšimi od treh let, dobrega zdravja.

- ❖ Do kakšnih socialnih prejemkov in storitev je upravičena in zakaj?
- ❖ So kakšne razlike glede upravičenosti znotraj te skupine oseb?
- ❖ Je kakšna razlika, če govorimo o starših samohranilcih? Kakšna? Zakaj?
- ❖ Ali na upravičenost kako vpliva starost in število otrok? Razložite?
- ❖ Bi moralo biti predšolsko varstvo oz. vrtci financirani s strani države ali s strani staršev?
- ❖ Kaj bi morala financirati država?
- ❖ Kaj starši?
- ❖ Kdo bi moral plačati kaj? So kakšne razlike, kaj bi moral kdo plačevati?

Vinjeta #4

15 min

Opomba za moderatorja:

Delavec, ki prejema minimalno plačo (približno 500 eurov neto)

- ❖ Do kakšnih socialnih prejemkov in storitev je upravičen in zakaj?
- ❖ So kakšne razlike glede upravičenosti znotraj te skupine oseb?

Ali kaj vpliva?

- Spol (So kakšne razlike glede na spol? Zakaj?)
- Starost (So kakšne razlike glede na starost? Zakaj?)

- ❖ Ali vrsta zaposlitve kako vpliva na upravičenost do prejemkov / storitev? Kako?
- ❖ so delavci zaposleni za polovični delovni čas bolj upravičeni do prejemkov / storitev kot zaposleni za polni delovni čas? Razložite.
- ❖ Kako na upravičenost vpliva zaposlitev za določen / nedoločen čas?

Kdo naj te ugodnosti zagotovi? Kdo naj jih financira?

Vinjeta #5

15 min

Opomba za moderatorja:

Dobro plačan delavec, ki prejema približno 1500 eur neto plače.

- ❖ Do kakšnih socialnih prejemkov in storitev je upravičen in zakaj?
- ❖ So kakšne razlike glede upravičenosti znotraj te skupine oseb?

Ali kaj vpliva?

- Spol (So kakšne razlike glede na spol? Zakaj?)
- Starost (So kakšne razlike glede na starost? Zakaj?)
- ❖ Ali vrsta zaposlitve kako vpliva na upravičenost do prejemkov / storitev? Kako?
- ❖ Bi so delavci zaposleni za polovični delovni čas bolj upravičeni do prejemkov / storitev kot zaposleni za polni delovni čas? Razložite.
- ❖ Kako na upravičenost vpliva zaposlitev za določen / nedoločen čas?
- ❖ Naj ima ta oseba dostop do enakih prejemkov / storitev kot delavec, ki prejema minimalno plačo? Zakaj da? Zakaj ne?
- ❖ Bi morala biti razlika v obdavčitvi? Bi moral ta delavec plačati več davka kot delavec z nizko plačo ali naj oba plačata enako? Razložite!
- ❖ Kdo naj te ugodnosti zagotovi? Kdo naj jih financira?

Posameznik, družina, država, trg*, delodajalec

Vinjeta #6

15 min

Opomba za moderatorja:

Priseljenec

- ❖ Do kakšnih socialnih prejemkov in storitev je upravičen in zakaj?
- ❖ So kakšne razlike glede upravičenosti znotraj te skupine oseb?

Ali kaj vpliva?

- Spol (So kakšne razlike glede na spol? Zakaj?)
- Starost (So kakšne razlike glede na starost? Zakaj?)
- ❖ So kakšne razlike glede na državo iz katere prihaja (npr. EU vs. izven EU)?
- ❖ So kakšne razlike glede na njegov razlog prihoda (ekonomski migrant, begunec)?
- ❖ Ali na upravičenost do prejemkov / storitev vpliva čas bivanja v državi?
- ❖ Naj bodo priseljenci, ki so v državi že dalj časa bolj upravičeni do storitev / prejemkov kot priseljenci, ki so prišli pred kratkim? Razložite.

- ❖ Ali naj priseljenci prispevajo v obliki davkov (ali kakšne druge oblike) preden so upravičeni do prejemanja prispevkov / storitev? Kako dolgo? Koliko?

Razvrščanje

10 min

Sedaj boste kot skupina razvrstili upravičenost do prejemkov in storitev glede na posamezne skupine ljudi.

Na prvo mesto boste razvrstili osebo, ki je najbolj upravičena do prejemkov in storitev, na drugo tisto, ki je nekoliko manj itd. Na zadnje mesto razvrstite osebo, ki je najmanj upravičena do prejemkov.

Torej, za koga naj socialna država najprej in najbolj poskrbi.

- ❖ Prosim, da razvrstitev pokomentirate in argumentirate zakaj.

box

Za konec vas prosim, da napišete vaše misli glede današnjega dne in jih date v škatlo misli.

- ❖ Kaj se vam je vtisnilo v spomin?
- ❖ O čem ste sedaj začeli bolj razmišljati?

Zaključek

Bi želeli še kaj dodati?

Najlepša hvala za sodelovanje. 😊